

Projectresultaat

Samen werken naar huis!

2016-2017

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Karijn Jurriens en Amy van der Mark

Productresultaat

Samen werken naar huis!

Auteurs

Karijn Jurriens en Amy van der Mark

Opdrachtgever

Frans Peters (Clusterleider)

Praktijkbegeleider

Frans Peters

Begeleider HAN

Bea Jonker

Eerste beoordelaar

Susanne van Capelleveen

Tweede beoordelaar

Bea Jonker

Adres Leefgroep Gildekamp

Gildekamp 1161
6545 LG Nijmegen

Adres HAN

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Kapittelweg 33
6525 EN Nijmegen

Dit onderzoek is verricht ten behoeve van het studieonderdeel:
“Onderzoek & Innovatie” van de opleiding Pedagogiek.

Voorwoord

Voor u ligt het projectresultaat met daarin de productverantwoording en het implementatieplan. Dit projectresultaat is voort gekomen uit het onderzoek dat is uitgevoerd binnen leefgroep de Gildekamp, onderdeel van Pluryn. Het onderzoek heeft zich gericht de vraag; hoe kan de groepsleiding zo gelijkwaardig mogelijk samenwerken met de ouders/opvoeders van de cliënt gedurende de behandeling, waardoor de ouders/opvoeders zo ver mogelijk verantwoordelijkheid leren dragen voor de terugkeer naar huis.

Uit de resultaten van het onderzoek zijn aanbevelingen naar voren gekomen die bij dragen aan een gelijkwaardige samenwerking. Eén van deze aanbevelingen is uitgewerkt tot een product. Dit product heeft geleid tot dit projectresultaat met daarin de productverantwoording en het implementatieplan.

Karijn Jurriens en Amy van der Mark

Januari 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
H1. Product verantwoording	4
1.1. Inleiding	4
1.2. Product omschrijving	4
1.3. Product verantwoording	5
H2. Implementatieplan	6
Literatuur	9

H1. Product verantwoording

In dit hoofdstuk wordt de productverantwoording beschreven. In paragraaf 1.1. wordt de inleiding op het product beschreven. Vervolgens wordt er in paragraaf 1.2. het ontwikkelde product beschreven. In paragraaf 1.3. is de product verantwoording beschreven.

1.1. Inleiding

Dit projectresultaat is voortgekomen uit het onderzoek dat is uitgevoerd binnen leefgroep de Gildekamp, onderdeel van Pluryn. Er is onderzoek gedaan naar hoe de groepsleiding/ouders zo gelijkwaardig mogelijk kunnen samenwerken, waardoor de ouders/verzorgers van de cliënt zo ver mogelijk verantwoordelijk blijven voor de terugkeer naar huis. Uit de resultaten van het onderzoek zijn aanbevelingen naar voren gekomen welke bij kunnen dragen aan een gelijkwaardige samenwerking. Eén van deze aanbevelingen is uitgewerkt tot een product.

1.2. Product omschrijving

Uit het onderzoek is er geconcludeerd dat er voor een gelijkwaardige samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding, direct bij plaatsing van het kind gewerkt dient te worden aan een samenwerkingsrelatie. Het huidige intakegesprek verloopt volgens de ouders/opvoeders naar wens, maar de gedragswetenschapper en de maatschappelijk werkster benoemen het belang van het geven van erkenning richting de ouders/opvoeders. Hierbij is benoemd dat er vaak te weinig tijd is om alle onderwerpen tijdens het eerste gesprek aan bod te laten komen. Wel dient er direct een individueel plan opgesteld te worden vanuit de gedragswetenschapper, waarmee de groepsleiding op de leefgroep aan het werk kan. Door tijdens de intakefase meer tijd te nemen voor een kennismaking en het opbouwen van een gelijkwaardige samenwerkingsrelatie kunnen de ouders/opvoeders zo ver mogelijk verantwoordelijkheid dragen voor een terugkeer van het kind, richting de thuissituatie.

Er is middels een gesprek met de maatschappelijk werkster en de clusterleider gekozen om de aanbeveling 'Perspectief gesprek aan de hand van het uitspreken van de verantwoordelijkheden' uit te werken voor deze afstudeeropdracht. Tijdens dit gesprek was de gedragswetenschapper niet in de gelegenheid om aanwezig te zijn in verband met een vakantie. De gedragswetenschapper heeft schriftelijk te kennen gegeven dat zij achter de keuze van de maatschappelijk werkster en de clusterleider staat.

De producten welke behoren bij het perspectief gesprek zijn:

- Een pictogrammen klapper;
- Een gespreksformulier;
- De handleiding voor het perspectief gesprek;
- Een digitaal verwerkingsprogramma;
- Een handleiding voor het gebruik van het verwerkingsprogramma.

Tijdens het eerste perspectief gesprek wordt er een perspectief uitgesproken door de ouders/opvoeders, maar ook door de medewerkers van de leefgroep. Dit is een perspectief voor over twee jaar. Voorafgaand aan het gesprek hebben de ouders/opvoeders de keuze uit verschillende kaarten (School, religie, normen & waarden, vrije tijd, eten, slapen, gezondheid, regels, sociaal netwerk, persoonlijke verzorging, medicatie, drugs & alcohol, seksualiteit, weekend & vakanties en financiën). Deze kaarten worden de gespreksleidraad. Naast deze kaarten wordt er een foto van het kind op tafel gelegd. Per kaart wordt er een cijfer geven voor de huidige situatie, de beoogde situatie en wat hiervoor nodig is. Er wordt hierbij eerst één kaart volledig behandeld voordat er een nieuwe kaart wordt uitgekozen. Aan de hand van de cijfers vragen de medewerkers van de groep door aan de hand van het gespreksformulier. Hierdoor

worden de verwachtingen besproken en wordt er uitgesproken wie waar verantwoordelijkheid voor gaat dragen. De cijfers worden verwerkt in het digitale verwerkingsprogramma. Door dit gesprek frequent te herhalen kunnen verwachtingen (indien nodig) worden bijgesteld en geeft het de ouders/opvoeders en de medewerkers inzicht over het verloop van de behandeling en de mogelijkheid tot terugplaatsing naar huis. Een printversie van het verwerkingsprogramma biedt hierbij ondersteuning en geeft weer hoe de ouders/opvoeders de situaties ervaren.

1.3. Product verantwoording

In deze paragraaf wordt, zowel vanuit de literatuur als uit het praktijkonderzoek, ons product verantwoordt. De volledige literatuur treft u in hoofdstuk 2.2. van het onderzoeksrapport 'Samen werken naar huis!'.

In de literatuur, die beschreven staat in het onderzoeksrapport, wordt aan gegeven dat betrokkenheid van de ouders/opvoeders een ondersteunende factor is in de terugplaatsing naar huis (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.d.). Door de ouders/opvoeders direct bij de plaatsing van het kind te betrekken bij de behandeling kan er een adequate samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding ontstaan. Hierbij is het geven van informatie over de leefgroep en de wijze hiervan, het perspectief op behouden van verantwoordelijkheden rondom het kind en de begeleiding ter ondersteuning belangrijk (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.d.).

De oplossingsgerichte gespreksvoering is een methode welke aansluit bij het werken met mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) (Beer, 2016). Bij de ouders/opvoeders van kinderen die verblijven op de leefgroep is hier frequent sprake van. De elementen van oplossingsgerichte gespreksvoering staan beschreven in de handleiding van het gesprek en zijn het uitgangspunt van de houding van de groepsleiding.

De verantwoordelijkheden die gehanteerd worden in het gesprek komen voort vanuit de verschillende ouderlijke verantwoordelijkheden. De vier verantwoordelijkheden zijn; Juridische verantwoordelijkheid, zijnsverantwoordelijkheid, pedagogische verantwoordelijkheid en alledaagse opvoedverantwoordelijkheid (Geurts, 2011). De kaarten welke een leidraad zijn voor het gesprek zijn vooral gericht op de laatste twee verantwoordelijkheden. Daarnaast is er rekening gehouden met de ouderschapstaken welke zijn aangedragen vanuit de maatschappelijk werkster. Hierin staat opvoeding als onderdeel beschreven, waarbij het wenselijk zou zijn als groepsleiding hier meer aandacht aan kan besteden. Op deze manier blijft er voor de maatschappelijk werkster meer tijd over om aandacht te besteden aan de overige ouderschapstaken zoals de financiën van het gezin en de relatie tussen de ouders/opvoeders. Dit samen zorgt ervoor dat de kans van slagen wordt vergroot bij een terugkeer naar huis.

Het geven van erkenning tijdens de intake fase, wat is aangedragen door verschillende participanten, wordt nu gewaarborgd doordat de intake fase is uitgebreid. Bij de ouders/opvoeders met een LVB biedt dit extra ondersteuning, daar zij de uithuisplaatsing anders ervaren dan mensen met een gemiddeld IQ (Beer, 2016). Deze erkenning draagt ook bij aan het opbouwen van een gelijkwaardige samenwerkingsrelatie. Deze samenwerkingsrelatie zorgt ervoor dat de groepsleiding op één lijn komt te liggen met de ouders/opvoeders, wat zorgt voor een eenduidige aanpak richting het kind.

De ouders/opvoeders hebben zelf aangegeven meer doelen te willen voor de thuissituatie. Aan deze wens wordt nu meer gehoor gegeven middels de vraag 'Wie gaat het doen?' in het perspectief gesprek. Daarnaast krijgen de ouders/opvoeders middels het perspectief gesprek

en de daarbij behorende acties, voldoende zicht op hun eigen handelen. Dit biedt ondersteuning in de vraag of het kind wel of niet teruggeplaatst kan worden in de thuissituatie.

H2. Implementatieplan

Implementatieplan; Samen werken richting huis!		Versie: 1	
		Datum:	
Naam opdrachtgever/eigenaar	Frans Peters	Akkoord:	
Naam opstellers	Karijn Jurriens en Amy van der Mark		
Functie/afdeling	Studenten pedagogiek aan de HAN te Nijmegen		
Projectdoel: Het in kaart brengen van het gewenste perspectief.			
Aanpak en werkwijze			
Projectleider	Karijn Jurriens en Amy van der Mark		
Start en einddatum	5 december 2016 – 19 januari 2017		
Fasering: activiteiten en (tussen)resultaten			
Fasering	Tussenresultaat/product	Start	Eind
Fase 1: Ontwerpen van het product.	n.v.t	28 november 2016	16 december 2016
Randvoorwaarden			
Tijd Er dient een afspraak ingepland te worden met het behandelteam; de clusterleider (opdrachtgever), de gedragsdeskundige en de maatschappelijk werkster.			
Betrokkenen De onderzoekers ontwerpen het product. Het product komt tot stand vanuit de kennis en de input van het behandelteam en de medewerkers van leefgroep de Gildekamp. Bij het onderdeel ‘communicatie en draagvlak’ wordt toegelicht hoe er draagvlak wordt gecreëerd voor het product.			
Communicatie en draagvlak Om de implementatie van het product te laten slagen is het belangrijk dat zowel het behandelteam als de medewerkers van leefgroep de Gildekamp achter het product staan. De input en de professionele kennis zijn van groot belang bij het ontwerpen van het product. Zij weten hoe de praktijksituatie eruit ziet en of de uitvoering van het product haalbaar is. Om draagvlak te creëren zullen wij in gesprek gaan met het behandelteam en vragen naar hun input en kennis. Samen met het behandelteam zullen wij tot overeenstemming komen over het product dat wij gaan ontwerpen.			
Financiën Het product zal geen extra kosten opleveren voor leefgroep de Gildekamp. Om met het product te leren werken zal dit in het begin vragen om extra uren vanuit de groepsleiding. Wanneer het product echter volledig geïmplementeerd is, zal het uiteindelijk extra tijd opleveren omdat er structuur wordt aangebracht in het gesprek. Deze structuur zorgt er op langere termijn voor dat groepsleiding minder tijd verliest aan negatief contact met de ouders/opvoeders.			

Activiteiten:

1. Het ontwerp van het product bespreken met het behandelteam bestaande uit: De opdrachtgever, de maatschappelijk werkster en de gedragswetenschapper.
2. Een opzet maken van het ontwerp van het product.
3. Een opzet maken om het product te bespreken met de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp.
4. Het product aanpassen naar aanleiding van de wensen vanuit de groepsleiding met betrekking tot het product.
5. Het concept product aanpassen naar het definitieve product.
6. Het definitieve product bespreken met de opdrachtgever.

Fasering	Tussenresultaat/product	Start	Eind
Fase 2: Produceren van het product.	- Een handleiding voor het gesprek tussen de groepsleiding en de ouders/opvoeders. - De pictogrammen klapper. - Een gespreksformulier - Een handleiding voor het verwerkingsprogramma. - Het verwerkingsprogramma.	16 december 2016	9 januari 2017

Randvoorwaarden

Tijd

Van 16 december 2016 tot en met 9 januari 2017 zullen de onderzoekers enkel bezig zijn met het produceren van het product.

Betrokkenen

De onderzoekers gaan het product, de twee handleidingen, het gespreksformulier en het verwerkingsprogramma in productie brengen.

Techniek

De pictogrammen, de cijfers, en de smileys (ter ondersteuning van de cijfers) die in de pictogrammenklapper komen, worden geplastificeerd.

Er wordt een digitaal verwerkingsprogramma ontworpen om de ontwikkeling in het verloop van de gesprekken in kaart te brengen.

Financiën

De onderzoekers kopen de basis map van 'geef me de 5.' In deze map komen de pictogrammen, de losse cijfers en de ondersteunende smileys.

Activiteiten:

1. Een handleiding schrijven voor het gesprek tussen de groepsleiding en de ouders/opvoeders.
2. Het uitprinten en plastificeren van de onderdelen van de pictogrammen map.
3. Het maken van de pictogrammen map.
4. Het maken van een gespreksformulier
5. Een handleiding schrijven het gebruik van het verwerkingsprogramma
6. Het verwerkingsprogramma ontwikkelen.

Fasering	Tussenresultaat/product	Start	Eind
Fase 3: Presenteren van het product	- De pictogrammen klapper - Het verwerkingsprogramma - De eindpresentatie	19 januari 2017	19 januari 2017
<u>Randvoorwaarden</u> Tijd Op 19 januari wordt er een beknopte presentatie gegeven van de resultaten, voortkomend uit het onderzoek. Daarnaast wordt het product gepresenteerd aan de medewerkers van leefgroep de Gildekamp, het behandelteam en andere genodigden. Betrokkenen De onderzoekers presenteren het product. Het behandelteam, de medewerkers van leefgroep de Gildekamp, een medewerker van Gezins- en woonbehandeling en andere genodigden zullen bij de presentatie aanwezig zijn.			
Activiteiten: 1. De presentatie van de onderzoeksresultaten 2. De presentatie van het product. 3. De onderzoekers geven uitleg over het gebruik van de pictogrammen map en de benodigde handleidingen.			
Fasering	Tussenresultaat/ Product	Start	Eind
Fase 4: Het product beschikbaar stellen voor leefgroep de Gildekamp	- De pictogrammen klapper - De benodigde handleidingen	23 januari 2017	23 februari 2017
<u>Randvoorwaarden</u> Tijd De medewerkers van leefgroep de Gildekamp maken tijd vrij om zich te verdiepen in het product. De gedragswetenschapper ziet er op toe dat het product wordt gebruikt door de medewerkers. Dit zal in het begin vragen om extra tijd vanuit de gedragswetenschapper. Betrokkenen De onderzoekers en de medewerkers van leefgroep de Gildekamp. Het behandelteam draagt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het product.			
Activiteiten: 1. De medewerkers van leefgroep de Gildekamp krijgen de pictogrammen map overhandigd 2. De medewerkers van leefgroep de Gildekamp krijgen de handleidingen overhandigd 3. Het behandelteam draagt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het product.			
Projectbeheersing: Karijn Jurriens en Amy van der Mark			

Literatuur

Beer, Y. d. (2016). *Kompas licht verstandelijke beperking*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.

Geurts, E. (2011). *De veranderende rol van ouders in de residentiële jeugdzorg*. Amsterdam: SWP (SOZIO).

Richtlijnen Jeugdhulp. (Z.d.). *Samenwerken met ouders*. Opgeroepen op 14 9, 2016, van Richtlijnenjeugdhulp: <http://richtlijnenjeugdhulp.nl/residentiele-jeugdhulp/samenwerken-met-ouders/samenwerken-met-ouders/>